

UVODNI DEO

Sve veći problem i ograničavajući faktor razvoja i primene računarskih sistema postaje bezbednost informacionih sistema. Činjenice koje povećavaju opasnost od zlopotrebe su stalno uvećanje broja osoba koje koriste računarske sisteme i stalno uvećanje broja osoba koje se školuju i poseduju znanje iz informatike. Vrednost informacija koje se danas nalaze u računarskim sistemima je velika.

Oblici kompjuterskog kriminala su raznovrsni i brojni kao što su krađa računarske opreme, krađa internet vremena, krađa softvera radi neovlašćenog korišćenja i prodaje, upadi u računarsku komunikacionu mrežu radi kopiranja i menjanja podataka, kopiranje podataka iz računarskih centara bežičnim putem, pronevere zaposlenog osoblja u informacionim centrima.

Mere zaštite mogu se podeliti u tri grupe:

organizacione

tehničke

telekomunikacione

Organizacione mere zaštite se preduzimaju da bi se obezbedio integritet, raspoloživost i tajnost podataka. One obuhvataju uslove za rad računara i osoblja, stručne kadrove, tehnologiju obrade podataka, medijume za čuvanje podataka i pravne aspekte zaštite podataka.

Tehničke mere obuhvataju zaštitu hardvera, softvera, prenosa, i obrade podataka mogu se podeliti na fizičke i mere zaštite u računarskom sistemu.

Fizička zaštita treba da obezbedi zaštitu od neispravnih instalacija, požara, poplava, zagađene okoline, štetnih zračenja, neurednog napajanja električnom energijom, nepovoljnih klimatskih i temperaturnih uslova za rad sistema i elementarnih nepogoda.

U mere zaštite u računarskom sistemu spadaju: zaštita hardvera, zaštita sistemskog i aplikativnog softvera, zaštita datoteka sa podacima, kontrola radnih postupaka koje moraju da primenjuju svi korisnici usluga informacionog sistema.

U mere zaštite u telekomunikacionom prenosu spadaju: softverske- šifrovanje podataka i posebne protokole i tehničku- posebnu opremu.

Sistem zaštite treba postaviti u celom lancu između korisnika računarskih resursa, računarskih sistema, programa, podataka i nosilaca podataka. Područja zaštite mogu se podeliti na identifikaciju terminala, odnosno radnih stanica i proveru u listi odobrenja za pristup programima i datotekama sa podacima, identifikaciju korisnika računarskih resursa i provera u listi ovlašćenja za korišćenje određenih terminala, radnih stanica, programa i datoteka, odobrenje programima za pristup određenim datotekama i određivanje nivoa tajnosti podataka.

Cilj svih mera zaštite je obezbeđenje integriteta i pouzdanosti poslovnog informacionog sistema.

Pouzdanost sistema označava njegovu sposobnost da se brzo i tačno obnovi posle greške ili nepravilnog rada bilo koje systemske komponente. U poslednjih nekoliko godina veliku opasnost za informacione sisteme predstavljaju kompjuterski virusi, trojanci, internet crvi, mail bombe.

NAPAD

KOMPJUTERSKI VIRUSI

Računarske komunikacije, bilo one u lokalnu, bilo preko interneta, predstavljaju idealnu podlogu za širenje kompjuterskih virusa. Veliki broj povezanih radnih stanica i servera, koji jedni drugima daju posebne privilegije u međusobnoj razmeni podataka i korišćenja zajedničkih resursa olakšavaju širenje virusa među mašinama i sve njihove destruktivne aktivnosti. Sa druge strane umrežavanje računara otežava efikasno otkrivanje i uklanjanje virusa. Kompjuterski virusi su mali, samoreprodukujući programi (nekoliko KB) koji imaju isključivo cilj da naprave štetu na zaraženom kompjuteru. Pišu ih hakeri - iskusni programeri koji su

ili stvarno zlobni ili žele da pokažu kako su Microsoftovi operativni sistemi namerno nezaštićen. Mogu neopaženo da se ubace u sektore za inicijalno punjenje, module operativnog sistema i razne aplikativne programe. Štetu prave tako što brišu ili menjaju fajlove na disku, a najveća šteta nastaje ako dođe do potpunog gubljenja podatka i raspada celog informacionog sistema. Virusi i druge vrste zlonamernog koda u računarsku mrežu mogu dospeti na više načina, u zavisnosti od mogućnosti razmene podataka sa okruženjem:

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com